

Asia: VN/13501/2025

Lausuntopyyntö kuntien peruspalvelujen valtionosuuden 75 miljoonan euron vähennyksen kohdistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntien valtionosuuksia ei tule enää leikata. Leikkaukset vaikuttavat suoraan lasten ja nuorten palveluihin kunnissa. Mikäli esitetty lisäleikkaus kuitenkin toteutetaan, sen tulee tapahtua asetusluonnoksen mukaisesti, jotta säästötoimet kohdistuvat kuntiin mahdollisimman yhdenvertaisesti.

Valtionosuuksiin on jo tähän mennessä kohdistunut merkittäviä vähennyksiä, eikä uusia leikkauksia tulisi tehdä. Vaikka valtio on luvannut kompensoida kunnille uudet tehtävät ja velvoitteet täysimääräisesti, samanaikaiset leikkaukset pienentävät kokonaisuutta.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen Riihimäen kaupungin peruspalvelujen valtionosuus ilman verotuloihin perustuvaa tasausta ja verotulojen kompensatiota on 7,3 miljoonaa euroa vuonna 2025 ja vuonna 2024 summa oli 2,7 miljoonaa euroa. Muutos vuosien 2024 ja 2025 välillä johtuu kunnille siirtyneiden työllisyys- ja yrityspalveluiden kompensatiosta.

Valtionosuuksilla valtio osallistuu kuntien lakisääteisten tehtävien kustannuksiin, ja nykyiset sekä suunnitellut leikkaukset vaarantavat peruspalvelujen tuottamisen. Käytännössä tämä tarkoittaa leikkauksia varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen, sillä valtaosa kuntien resursseista kohdistuu kyseisiin palveluihin.

Ehdotettu 75 miljoonan euron vähennys kohdistetaan kunnittain peruspalvelujen valtionosuuksien suhteessa, mikä vähentää kuntien osuuksia tasapuolisesti. Mikäli leikkaus toteutettaisiin valtionosuusprosenttia alentamalla, vähennykset olisivat suhteellisesti erisuuruisia ja kuntien väliset erot kasvaisivat. Aiemmat sote-uudistukseen liittyvät leikkaukset ovat jo asettaneet kunnat eriarvoiseen asemaan, joten nyt esitetty kohdistamistapa on perusteltu. Riihimäen osalta vähennys

olisi noin 167 000 euroa, kun taas asukasperusteisesti laskettuna se olisi noin 383 000 euroa. Mikäli leikkaus toteutetaan, sen tulee tapahtua asetusluonnoksen mukaisesti. On erittäin tärkeää pitää kiinni lausuntopyynnössä esitetystä tavoitteesta, että vähennys ei kasvata kuntien välisiä suhteellisia eroja valtionosuuksissa eikä negatiivisia valtionosuuksia ja että lakisääteiset palvelut pystytään turvaamaan

Karvonen Pekka
Riihimäen kaupunki